

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเครื่องมือของคนในชาติเพื่อการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้งส่วนครอบครัวกิจกรรมทางสังคมและประเทศชาติ เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การบันทึกเรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ ดังนั้นการเรียนรู้ภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้ให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อการติดต่อสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ แสวงหาความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจในภาษาไทย โดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดีและภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษที่ได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมความงดงามในชีวิต ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติมรวมทั้งเป็นเครื่องมือหาความเพลิดเพลินได้ เป็นอย่างดี ภาษาไทยจึงมีความสำคัญต่อคนไทยมาก เป็นหน้าที่สำคัญที่คนไทยต้องมีการศึกษาภาษาไทยให้มีทักษะการใช้ภาษาไทย และใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง (กรมวิชาการ. 2544 : 2)

จากความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาไทยจึงจำเป็นต้องมีผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จะต้องสนับสนุนและเห็นความสำคัญของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพราะเป็นวิชาพื้นฐาน ของเด็กไทยที่จะต้องเรียนรู้ และนำไปสู่การเรียนรู้ในวิชาการสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการใช้คำไทยให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษาไทย ซึ่งนักเรียนถ้าใช้ทักษะในการจำแนกประเภทของคำเช่น คำนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ เป็นต้น ซึ่งเป็นพื้นฐานในการใช้คำ ถ้าขาดทักษะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้องจะสะสมติดตัวไป เมื่อเรียนในชั้นสูงต่อไปมีคำต่าง ๆ ให้เรียนรู้มากขึ้นจะสับสนได้ จึงเป็นภาระงานที่สำคัญของครูที่ทำการสอน ที่จะต้องวางรากฐานทางการใช้ภาษาไทยให้เกิดทักษะที่ถูกต้องแก่นักเรียนดังนั้นการสอนภาษาไทยจึงควรสอนให้สัมพันธ์กันทั้งทักษะ การฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน การเรียนในระดับพื้นฐานจะเน้นในด้านการอ่านการเขียน ได้ถูกต้อง มีความแม่นยำในหลักเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นของนักเรียนทุกคนที่จะต้องมีความรู้ในหลักเกณฑ์และกฎเกณฑ์ของภาษาไทย (สุนทรีย์ ทองจิตต์. 2544 : 17)

คำวิเศษณ์จัดว่าเป็นคำชนิดหนึ่งในภาษาไทยและมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาไทย มีการใช้คำวิเศษณ์ประกอบคำอื่นเป็นจำนวนมาก คำวิเศษณ์คือ คำจำพวกที่ใช้

ประกอบคำอื่นให้มีเนื้อความแปลกออกไป ได้แก่ คำว่า ตี ชั่ว ขาว ดำ ต่ำ สูง เร็ว ช้า เป็นต้น และคำวิเศษณ์เหล่านี้ใช้ประกอบ คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา และคำวิเศษณ์ด้วยกัน คำวิเศษณ์เป็นคำที่มีเอกลักษณ์เด่นในภาษาไทย เพราะคำวิเศษณ์เมื่อนำมาประกอบคำหรือขยายคำแล้วจะทำให้คำนั้นมีเนื้อความแปลกออกไป นอกจากนี้การใช้สื่อการเรียนการสอนที่สามารถกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ลดการขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ของนักเรียน เป็นสื่อที่จะทำให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาได้ และสามารถศึกษาหาความรู้ใหม่ หรือหัวข้อใหม่ต่อเนื่อง กันมาล่วงหน้าได้ ทำให้ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจในเรื่องคำวิเศษณ์อย่างลึกซึ้งของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้ประเภท คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการสอนยุคใหม่ที่กำลังได้รับความนิยมนับแต่หลายมากขึ้นในแวดวงของครู อาจารย์ และนักศึกษาในปัจจุบัน มีสีสันสวยงาม ดึงดูดความสนใจ สามารถโต้ตอบกับนักเรียนได้ สามารถจูงใจให้มีความกระตือรือร้นที่เรียนอย่างสนุกสนาน ช่วยลดปัญหาในชั้นเรียนระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ทำให้ครูมีเวลาพอที่จะแนะนำหรือทวนซ้ำการเรียนของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถใช้เวลานอกในการฝึกทักษะและเพิ่มเติมความรู้เพื่อที่จะปรับปรุงการเรียนการสอน ของตนเองได้ทัน ผู้สอนสามารถนำแผ่นข้อมูล ไปสอนเสริมนอกชั้นเรียนปกติ ทำให้ประหยัดเวลาไม่ต้องสอนซ้ำ (ถนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลขาจร สสส. 2544 : 31)

กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา โนนนาทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย โรงเรียน โป่งเชือกสถานศึกษา โรงเรียนนามะเขือพัฒนาศึกษา โรงเรียน โนนศิลาวิทยาคม ให้บริการในเขตพื้นที่อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้วยเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาประจำกลุ่ม ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติหน้าที่ครูผู้สอนรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้สำรวจข้อมูลของนักเรียนจากบันทึกผลการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผ่านมา ทั้งจากการประเมินด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ และจากการประเมินตามสภาพจริง จากบันทึกหลังสอน (มนัสวรรณ ผาธาโห. 2551 : 3 - 30) พบว่า นักเรียนขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ ไม่สามารถทบทวนสิ่งที่เรียนมาได้ ขาดทักษะทางด้านการใช้คำในภาษาไทย นักเรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำ

จากสภาพปัญหาที่ผู้วิจัยพบว่าการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของโรงเรียน โป่งเชือกศึกษาสถาน และความสำคัญของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คำวิเศษณ์

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโป่งเซือกศึกษาสถาน อำเภอสหพันธ์ จังหวัด กาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยบทเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนานี้ นอกจากจะสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้แล้ว นักเรียนสามารถนำไป ศึกษาด้วยตนเองได้ โดยผู้วิจัยคาดหวังว่าการจัดการเรียนรู้ โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนซึ่งเป็นบทเรียนแบบมัลติมีเดีย มีทั้งภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และประกอบด้วยเนื้อหาที่สมบูรณ์ ครบถ้วน ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จะสร้างความพึงพอใจให้นักเรียนเกิดความอยาก เรียนมีความสุขกับการเรียน ทำให้นักเรียนมีความรู้ มีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องคำวิเศษณ์ ให้มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80
2. เพื่อประเมินคุณภาพบทเรียนที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น
4. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ ของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนที่ พัฒนาขึ้น
6. เพื่อศึกษาความคงทนการเรียนรู้ ของนักเรียนหลังได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วย บทเรียนที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้นสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนใน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษา โนนนาทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 จำนวน 35 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโป่งเขื่อนศึกษาสถาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 13 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงเป็นห้องเรียน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการวิจัยในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 10 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 15 - 26 มิถุนายน 2552

3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 ลักษณะพิเศษณ์

3.2 กาลพิเศษณ์

3.3 สถานพิเศษณ์

3.4 ประมาณพิเศษณ์

3.5 นิยมพิเศษณ์

3.6 อนิยมพิเศษณ์

3.7 ประพันธ์พิเศษณ์

3.8 ปฤจลาพิเศษณ์

3.9 ปฏิเสธพิเศษณ์

3.10 ประติชยาพิเศษณ์

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตามที่จะวิจัย ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากภาพที่ 1 ในกรรวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามวิธีการระบบ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนการออกแบบ ขั้นตอนการพัฒนา ขั้นตอนการทดลองใช้ และขั้นตอนการประเมินผล โดยในการวิจัย ตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียน ส่วนตัวแปรตามจัดแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการพัฒนาบทเรียน ได้แก่ คุณภาพบทเรียนที่พัฒนาขึ้น และประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ E_1/E_2

ด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดัชนีประสิทธิผล ความพึงพอใจและความคงทนการเรียนรู้ของนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียน หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และ ภาพเคลื่อนไหว นำเสนอเรื่อง คำวิเศษณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโป่งเดือด ศึกษาสถาน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบไปด้วยจำนวน 10 หน่วย ดังนี้

- 1.1 ลักษณะวิเศษณ์
- 1.2 กาลวิเศษณ์
- 1.3 สถานวิเศษณ์
- 1.4 ประมวลวิเศษณ์
- 1.5 นิยมวิเศษณ์
- 1.6 อนิยมวิเศษณ์
- 1.7 ประพันธวิเศษณ์
- 1.8 ปฤจฉาวิเศษณ์
- 1.9 ปฏิเสธวิเศษณ์
- 1.10 ประติชยาวิเศษณ์

2. ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำวิเศษณ์ ตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 (80/80) ในที่นี้ กำหนดให้

- 2.1 E_1 หมายถึง คะแนนรวมจากการทดสอบระหว่างเรียน คิดเป็นร้อยละ 80
- 2.2 E_2 หมายถึง คะแนนของแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนครบ ทุกเนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 80

3. คุณภาพของบทเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยวัดเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของคะแนนจากการประเมินนักเรียน หลังจากศึกษาจากบทเรียนจบแล้ว โดยพิจารณาพัฒนาการด้านความรู้ของนักเรียนจากคะแนนความสามารถของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง แสดงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนเรื่อง คำวิเศษณ์ ที่พัฒนาขึ้น

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกรู้สึกของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อบทเรียน เรื่อง คำวิเศษณ์ หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียนที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

7. ความคงทนในการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถของนักเรียนที่จะระลึกถึงความรู้ที่เคยมีประสบการณ์ที่ผ่านมา หลังจากเวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 7 วัน และ 30 วัน โดยเริ่มนับจากวันที่สอบหลังเรียน (post-test)

ประโยชน์การวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ มีความเข้าใจ ในสาระที่เรียน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ได้สื่อการเรียนสำหรับพัฒนาทักษะการเรียนหลักภาษาไทยในรูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูคนอื่น ๆ ในการจัดทำนวัตกรรมและพัฒนาการเรียนการสอน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น